

DOKUMENTI I PROJEKTI

„CASE MATRIX“ I U TUŽILAŠTVU ZA RATNE ZLOČINE REPUBLIKE SRBIJE

Kompjuterski program u službi pravde

Sistem je koncipiran tako da može da se koristi na svim sudovima, nacionalnim i međunarodnim, i da može da obrađuje predmete iz oblasti međunarodnog prava. Dakle, krivična dela poput genocida, ratnih zločina, zločina protiv čovečnosti, zločina koji se spominju u Rimskom statutu

U Tužilaštvu za ratne zločine Republike Srbije instaliran je 8. marta novi kompjuterski program „Case Matrix“, koji bi trebalo da omogući efikasnije i brže pravno gonjenje počinilaca ratnih zločina.

Zahvaljujući tom novom informatičkom rešenju kog su razvili su informatičari Međunarodnog krivičnog suda u Hagu, veliki međunarodni sudski procesi više ne bi smeli da se otežu unedogled. Cilj tog kompjuterskog programa jeste postizanje više pravednosti uz pomoć novog stručnog pravnog sistema. On omogućuje sortiranje i administrativnu obradu dokaznog materijala, sadrži informacije o aktuelnim zakonima i tekstove važnih zakona.

Šef administracije Međunarodnog krivičnog suda Klaus Rakovic objašnjava u razgovoru za „Dojče vele“ da je sistem koncipiran tako da može da se koristi na svim sudovima, nacionalnim i međunarodnim, i da može da obrađuje predmete iz oblasti međunarodnog prava.

„Dakle, krivična dela poput genocida, ratnih zločina, zločina protiv čovečnosti, zločina koji se spominju u Rimskom statutu. Tu se, u načelu, svuda na svetu primenjuje isti standard. Ovaj sistem će omogućiti da ti isti standardi budu svuda i poznati. Međunarodno pravo je jedna mlada pravna disciplina. Do sada postoji malo presuda i malo sudova koji su ih doneli: Nirnberški sud, Tokijski sud i, naravno, dva ad-hok-suda, za bivšu Jugoslaviju i Ruandu“, precizira Rakovic. U slučaju Ruande izručivanje počinilaca ratnih zločina pravdi doslovno je onemogućeno. Postupak pravosudnih organa u slučaju genocida i mučenja trebalo bi da bude usklađen na međunarodnom nivou - zadatak kao stvoren za informacijsku tehnologiju, jer je globalno raširena.

Zahvaljujući „Case Matrix“-u, stručnjaci koji na tom sistemu rade imaće pregled nekoliko hiljada manjih dokumenata, kaže Klaus Rakovic: „Mi katalogizujemo sve te odluke, obrađujemo ih, one preko odrednica postaju pregledne i dostupne.“

Recimo, ako u postupku za genocid treba dokazati da je neko počinio ubistvo, da li mora da postoji leš usmrćene osobe? Odgovor je: ne. Zašto je to tako? Pogledaj odluku Suda za ratne zločine na prostoru bivše Jugoslavije u slučaju jedan, dva, tri. I korisnik preko kratkog komentara „Ne mora“, dolazi do pravnog izvora koji daje odgovarajuće objašnjenje.“

„Case Matrix“ bi, u idealnom slučaju, trebalo da obaveštava aktere na terenu o trenutnom stanju na području međunarodnog prava i sprečava njegovo kršenje. Ali, ako do toga ipak dođe, zločinci će biti manje sigurni nego dosad. Novi sistem sortira dokazni materijal, brzo ga analizira i odmah na licu mesta skuplja sve podatke koji bi kasnije mogli da budu relevantni za proces. On nije samo povezan s internetom već postoji i kao mobilna solucija za pojedinačno radno mesto za laptop. Tako pravni informatičari hoće da informacije o pravnoj bezbednosti dopru do zabačenih kriznih žarišta.

Ako bi sistem mogao da se koristi samo preko interneta, to bi bio problem za pravnike. Klaus Rakovic kaže: „Radimo na stabilizaciji primene sistema. On je stabilan, ali kao i kod svih brauzera koji se koriste za pristup internetu i ovde je količina podataka kritični faktor. Želimo da proširimo njegove funkcije na području obrade dokaznog materijala, recimo, da ugradimo nova polja za obaveštavanje korisnika tipa: ‘Jesam li ovaj dokument već nekome poslao, ako jesam, kome?’ To „Case Matrix“ još ne može i to su naši ciljevi za idućih par godina: proširiti funkcije tako da sistem može da se koristi i tamo gde nema mogućnosti za elektronsku obradu podataka.“